

NỘI DUNG TỰ HỌC ĐỊA LÍ 6

PHẦN A: KIẾN THỨC CƠ BẢN

BÀI 17: LỚP VỎ KHÍ.

I. Từ khóa bài học

- Thành phần không khí.
- Cấu tạo lớp vỏ khí.
- Các khối khí.

II. Nội dung kiến thức cần ghi nhớ.

1. Thành phần của không khí

- Thành phần của không khí : Khí Nito chiếm 78%, khí ô xi chiếm 21%, hơi nước và các khí khác: 1%.
- Lượng hơi nước tuy chiếm tỉ lệ rất nhỏ nhưng nguồn gốc sinh ra các hiện tượng khí tượng như mây, mưa, sương mù...

2. Cấu tạo của lớp vỏ khí

- Lớp vỏ khí gồm có 3 tầng:

+Tầng đối lưu:

- Sát mặt đất, ở độ cao 0-16km.
- Tập trung 90% không khí.
- Nhiệt độ giảm dần theo độ cao.
- Không khí chuyển động theo chiều thẳng đứng.
- Nơi sinh ra các hiện tượng khí tượng: mây, mưa, sấm chớp ,...

+ Tầng bình lưu:

- Phía trên tầng đối lưu, ở độ cao 16-80 km.
- Có lớp ôdôn, lớp này có tác dụng ngăn cản những tia bức xạ có hại cho sinh vật và con người.
- Không khí chuyển động theo chiều ngang.

+ Các tầng cao của khí quyển:

- Nằm trên tầng bình lưu.
- Không khí cực loãng.
- Không có quan hệ trực tiếp với đời sống của con người.

3. Các khối khí

- Khối khí nóng: hình thành trên các vùng vĩ độ thấp, có nhiệt độ tương đối cao.
- Khối khí lạnh: hình thành trên các vùng vĩ độ cao, có nhiệt độ tương đối thấp.
- Khối khí đại dương: hình thành trên các biển và đại dương, có độ ẩm lớn.
- Khối khí lục địa: hình thành trên các vùng đất liền có tình chất tương đối khô.

BÀI 18: THỜI TIẾT, KHÍ HẬU VÀ NHIỆT ĐỘ KHÔNG KHÍ

I. Từ khóa bài học

- Thời tiết.
- Khí hậu.
- Nhiệt độ không khí.

II. Nội dung kiến thức cần ghi nhớ.

1. Thời tiết và khí hậu

- Thời tiết là sự biểu hiện các hiện tượng khí tượng ở một địa phương trong một thời gian nhất định.
- Khí hậu là sự lặp đi lặp lại của tình hình thời tiết ở một địa phương trong một thời gian dài và trở thành quy luật.

2. Nhiệt độ không khí và cách đo nhiệt độ không khí

- Nhiệt độ không khí là lượng nhiệt khi mặt đất đã hấp thụ năng lượng nhiệt mặt trời rồi bức xạ vào không khí.
- Khi đo nhiệt độ trong không khí người ta phải để nhiệt kế trong bóng râm cách đất 2 m.
- Đo ít nhất 4 lần trong ngày (1h, 7h, 13h, 19h).

$$\text{Nhiệt độ trung bình ngày} = \frac{\text{tổng nhiệt độ đo trong ngày}}{\text{số lần đo trong ngày}}$$

$$\text{Nhiệt độ trung bình tháng} = \frac{\text{tổng nhiệt trung bình các ngày}}{\text{số ngày trong tháng}}$$

$$\text{Nhiệt độ trung bình năm} = \frac{\text{tổng nhiệt độ trung bình các tháng}}{12}$$

3. Sự thay đổi nhiệt độ của không khí

- Nhiệt độ không khí thay đổi tùy theo: vị trí gần hoặc xa biển, độ cao và vĩ độ địa lí.

PHẦN B. CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP HỆ THỐNG HÓA KIẾN THỨC.

Bài 1: Dựa vào thông tin SGK địa lí 6 trang 52, hãy nối các ô ở các cột **Các chất khí** với các ô ở cột **Tỷ lệ** và các ô ở cột **Vai trò** cho phù hợp:

Tỷ lệ	Các chất khí	Vai trò
Dưới 1%	Oxy	Cần thiết cho quá trình hô hấp.
78%	Nitơ	Sinh ra các hiện tượng mây, mưa, sương mù...
21%	Hơi nước	Cần thiết cho sự phát triển của sinh vật.

Bài 2. Dựa vào thông tin SGK Địa lí trang 53-54, hãy nối các ô sao cho phù hợp

A	B	Trả lời
1. Khối khí nóng.	a) Hình thành ở vĩ độ cao, nhiệt độ thấp.	1.....
2. Khối khí lạnh.	b) Hình thành ở biển, đại dương, độ ẩm lớn.	2.....
3. Khối khí đại dương.	c) Hình thành ở vĩ độ thấp, nhiệt độ cao.	3.....
4. Khối khí lục địa.	d) Hình thành ở lục địa, tương đối khô.	4.....

Bài 3: Chọn từ/ cụm từ thích hợp vào chỗ trống:

mây, không khí chuyển động theo chiều thẳng đứng, cực quang, sấm chớp, mưa, bình lưu, hấp thụ tia cực tím, sao băng, lớp ozon, đối lưu

Các tầng khí quyển	Độ cao các tầng khí quyển (km)
Các tầng cao của khí quyển 	80
Tầng	16
Tầng	0

Bài 4: Hoàn thiện bảng sau để phân biệt sự khác nhau giữa thời tiết và khí hậu:

Dấu hiệu	Thời tiết	Khí hậu
Thời gian		Dài
Phạm vi		
Nhịp độ	Thường xuyên	
Dự báo		Khoảng thời gian dài

Bài 5: Cho bảng số liệu nhiệt độ sau:

Tháng		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Hà Nội	Nhiệt độ (°C)	16,7	17,0	20,2	23,7	27,3	28,8	28,9	29,2	27,2	24,6	21,4	18,2
Huế	Nhiệt độ (°C)	20,0	20,9	23,1	26,0	28,3	29,3	29,4	28,9	27,1	25,1	23,1	20,8
Tp. Hồ Chí Minh	Nhiệt độ (°C)	25,8	26,7	27,9	28,9	28,3	27,5	27,1	27,1	26,8	26,7	26,4	25,7

- Hãy tính nhiệt độ trung bình năm của Hà Nội, Huế và Tp. Hồ Chí Minh.